

Spis treści

NR 3 (368) MARZEC 2002

Państwowa Inspekcja Pracy skontrolowała przestrzeganie przepisów prawa pracy w zakładach opieki zdrowotnej	2
Alergia na lateks u pracowników służby zdrowia i możliwości jej ograniczenia <i>Wiesława Kamińska</i>	4
Środki ochrony indywidualnej układu oddechowego dla personelu medycznego <i>Katarzyna Majchrzycka</i>	8
Środki ochrony zbiorowej przed zapyleniem – filtry powietrza <i>Elżbieta Jankowska</i>	10
Klasyfikacja i oznakowanie niebezpiecznych substancji chemicznych <i>Halina Puchalska</i>	14
Materiały izolacyjne zawierające sztuczne włókna mineralne – zagrożenia <i>Jan A. Krajewski, Stanisław Tarkowski</i>	17
Wpływ rehabilitacji na poprawę wydolności fizycznej osób niepełnosprawnych ruchowo <i>Bożena Kurkus-Rozowska</i>	21
Klimatyczne warunki pracy w kopalniach węgla i ich wpływ na możliwość rażenia prądem elektrycznym pracownika dołowego kopalni <i>Stefan Gierlotka</i>	26
Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy w praktyce – spotkanie członków Forum Liderów Bezpiecznej Pracy	28
Świat i nauka	30
Niektóre uprawnienia i obowiązki pracodawców i pracowników <i>Ewa Zduńska</i>	31
Z prasy polskiej	32

Miesięcznik
BEZPIECZEŃSTWO PRACY
nauka i praktyka
ukazuje się od 1971 roku
Wydawca: Centralny Instytut
Ochrony Pracy
Adres wydawcy i redakcji:
00-701 Warszawa
ul. Czerniakowska 16
tel.: 623-36-75; fax: 623-36-93
http://www.ciop.pl/bp
e-mail: bezpi@ciop.pl

REDAGUJE ZESPÓŁ I KOMITET:
doc. dr inż. DANUTA AUGUSTYŃSKA
mgr inż. JÓZEF GIERASIMIUK
dr hab. MARIA KONARSKA, prof. CIOP
doc. dr HALINA PUCHALSKA
mgr BARBARA SZCZEPANKOWSKA
(red. nac.)
dr inż. WIKTOR M. ZAWIESKA
(przew. Komit.)
URSZULA MANICKA, ELŻBIETA MAUER
(red. tech.)
Projekt okładki – Karol Śliwka
Okładka: fot. ZEFA Polska

Wydawnictwo jest indeksowane w: CISDOC, HSELINE, NIOSHTIC, OSH-ROM, index COPERNICUS

Rękopisów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega się również prawo skracania materiałów przeznaczonych do publikacji oraz dokonywania poprawek redakcyjnych. Artykuły są recenzowane.

Redakcja przyjmuje płatne ogłoszenia, reklamy i wkładki, za których treść nie odpowiada. Skład, przygotowanie, druk i oprawa EFEKT 03-802 Warszawa, ul. Lubelska 30/32
Ark. wyd. 8, ark. druk. 2,5, format A4. Nakład 3000.
Cena 1 egz. 10 zł

WARUNKI PRENUMERATY

RUCH S.A.: wpłaty do 5. każdego miesiąca poprzedzającego okres rozpoczęcia prenumeraty przyjmują jednostki kolportażowe RUCH S.A. właściwe dla miejsc zamieszkania lub siedziby prenumeratora. Informacji o warunkach prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę udziela RUCH S.A. Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy, 01-248 Warszawa, ul. Jana Kazimierza 31/33, tel. 532-87-31, 532-88-16, 532-88-19, 532-88-20, infolinia 0-800-1200-29.

Urzędy pocztowe: wpłaty na okresy kwartalne, półroczne i roczne przyjmują: do 30 listopada na prenumeratę od 1 stycznia następnego roku i odpowiednio: do końca lutego – prenumerata od 1 kwietnia, do 31 maja – prenumerata od 1 lipca, do 31 sierpnia – prenumerata od 1 października. Wpłaty od mieszkańców wsi i małych miast, a od osób niepełnosprawnych także w dużych miastach przyjmują również listonosze.

Prenumeratę można też zamawiać w takich firmach kolportażowych, jak: JARD PRESS 01-207 Warszawa, ul. Karolkowa 28, tel. 631-48-88, KOLPORTER 02-237 Warszawa, ul. Instalatorów 7c, tel. 577-14-27, tel. kom. 0 602-411-647 oraz GARMOND PRESS S.A. 01-106 Warszawa, ul. Nakielska 3, tel. 836-69-21. Egzemplarze archiwalne można nabywać lub zamawiać w redakcji.

STRESZCZENIA

- KAMIŃSKA W.: **Alergia na lateks u pracowników służby zdrowia i możliwości jej ograniczenia** 2
Zwulkanizowany lateks kauczuku naturalnego jest znany jako powszechnie stosowany i doskonały materiał barierowy dla zakażeń przenoszonych przez krew, takich jak HIV i wirusy zapalenia wątroby typu B i C. Z jego stosowaniem wiąże się jednak wiele problemów, z których najważniejszym jest możliwość rozwoju natychmiastowej nadwrażliwości na białka lateksu. Niniejszy artykuł stanowi przegląd prac badawczych, dotyczących występowania i ograniczania reakcji alergicznych na rękawice lateksowe u pracowników służby zdrowia.
- MAJCHRZYCKA K.: **Środki ochrony indywidualnej układu oddechowego dla personelu medycznego** 8
Podstawowe zagadnienia omawiane w artykule związane są z koncepcją ochrony układu oddechowego pracowników zatrudnionych w zakładach opieki zdrowotnej, w świetle obowiązujących przepisów w Polsce i w krajach Unii Europejskiej. W sposób syntetyczny omówiono zasady certyfikacji środków ochrony indywidualnej na znak bezpieczeństwa „B” oraz zasady klasyfikacji i znakowania filtrujących ochron układu oddechowego. Przedstawiono także zasady ich doboru i praktycznego stosowania.
- JANKOWSKA E.: **Środki ochrony zbiorowej przed zapyleniem – filtry powietrza** 10
W artykule przedstawiono rolę środków ochrony zbiorowej przed zapyleniem w systemach zarządzania jakością, środowiskiem oraz bezpieczeństwem i higieną pracy. Omówiono metody badania i zasady klasyfikacji filtrów powietrza (wstępnych, dokładnych i wysoko skutecznych) stosowanych w systemach wentylacyjnych.
- PUCHALSKA H.: **Klasyfikacja i oznakowanie niebezpiecznych substancji chemicznych** 14
W artykule przedstawiono przegląd kryteriów do klasyfikacji substancji chemicznych pod kątem działania żrącego, drażniącego i uczulającego. Celem klasyfikacji jest określenie takich właściwości substancji, które mogą stwarzać ryzyko w czasie stosowania. Odpowiednie oznakowanie i klasyfikacja wskazuje główny kierunek biologicznego działania związku chemicznego służbom bhp, pracownikom i pracodawcom. Umożliwia też wprowadzenie odpowiednich zabezpieczeń i środków ochrony indywidualnej.
- KRAJEWSKI J.A., TARKOWSKI S.: **Materiały izolacyjne zawierające sztuczne włókna mineralne – zagrożenia** 17
W pracy omówiono zagrożenia dla zdrowia związane ze stosowaniem sztucznych włókien mineralnych a zwłaszcza wełny izolacyjnej. Pracownicy zatrudnieni przy produkcji: sztucznych włókien mineralnych, wyrobów uszczelniających oraz ich montażu i wymianie, należą do najbardziej narażonych. Zgodnie z dyrektywą 98/98/WE wełna mineralna została sklasyfikowana jako drażniąca i rakotwórcza (kategoria 3). W pracy omówiono, obowiązujące za granicą i w Polsce, procedury i przepisy prawa zapewniające bezpieczne dla zdrowia stosowanie wełny mineralnej przy pracach izolacyjnych. Szczegółowo przedstawiono *Kodeks ILO* dotyczący bezpiecznego stosowania wełny izolacyjnej z syntetycznych włókien szklanych.
- KURKUS-ROZOWSKA B.: **Wpływ rehabilitacji na poprawę wydolności fizycznej osób niepełnosprawnych ruchowo** 21
Dysfunkcja narządu ruchu jest obok schorzeń układu krążenia najczęstszą przyczyną niepełnosprawności w Polsce. Rehabilitacja medyczna i zawodowa, a także aktywność życiowa tych osób ma istotny wpływ na ich jakość życia oraz integrację społeczną. Wydolność fizyczna jest jednym z parametrów oceny możliwości psychofizycznych osób niepełnosprawnych ruchowo, a także może być wykładnikiem postępu prowadzonej rehabilitacji, co potwierdziły badania własne.
- GIERLOTKA S.: **Klimatyczne warunki pracy w kopalniach węgla i ich wpływ na możliwość rażenia prądem elektrycznym pracownika dołowego kopalni** 26
W artykule scharakteryzowano wpływ warunków klimatycznych występujących w kopalniach węgla na elektrofizjologię organizmu człowieka. Uwzględniono wydatek energetyczny człowieka zależny od rodzaju i intensywności pracy. Na podstawie wykonanych pomiarów określono zależność zmian impedancji elektrycznej ciała człowieka, od wskaźnika dyskomfortu cieplnego.

ABSTRACTS

- KAMIŃSKA W.: **Allergic reactions to latex in health care workers and their limitation** 2
Vulcanised latex natural rubber represents the most common, excellent barrier material against bloodborne infections such as HIV and hepatitis type B and C, but its use entails some problems of which the development of immediate hypersensitivity to latex proteins is the most important. This article is a review of research studies concerning occurrence and limitation of allergic reactions to latex gloves among health care workers.
- MAJCHRZYCKA K.: **Respiratory protective equipment for medical staff** 8
Basic trends in Poland's and EU's concepts of respiratory protection for medical staff are presented in this article. Some information about certification for the safety mark and classification of filtering respiratory protective devices is provided. This article presents guidelines regarding the choice and practical use of these devices.
- JANKOWSKA E.: **Collective protective equipment – air filters** 10
This article presents the role of collective protective equipment in quality, environmental and occupational health and safety management systems. Methods of testing and principles of classifying air filters (coarse, fine and high efficiency) used in ventilation systems are discussed.
- PUCHALSKA H.: **Classification and labelling of dangerous chemicals substances** 14
In this paper the criteria for classification of irritating, corrosive and allergic toxic effects of chemical substances have been defined. The aim of the classification is to indicate properties of those substances which may create risk during exposure. Correct labelling and classification show the main direction of the biological effect of a chemical compound to specialist of occupational safety and hygienists, employees and employers. This enable to introduce correct protection and personal protective equipment.
- KRAJEWSKI J.A., TARKOWSKI S.: **Man-made mineral fibres in the building industry – hazards** 17
This paper describes health hazards associated with using man-made mineral fibres (MMMF), particularly mineral wool. Workers manufacturing, installing and removing MMMF insulation materials are most exposed. According to a Directive of the European Council, mineral wool is classified as irritant and carcinogenic (category 3). The paper reviews safety regulations and procedures concerning using mineral wool in insulation work in Poland and in other countries. The ILO code provides principles of using mineral wool as an insulation material safety.
- KURKUS-ROZOWSKA B.: **The influence of rehabilitation on physical work capacity of people with disabilities** 21
A dysfunction of the movement system is, apart from the circulatory system, the most frequent cause of disability in Poland. Medical, occupational rehabilitation and physical activity of those people influence the quality of life and social integration. Physical work capacity is one of the chosen factors for assessment of psychophysical abilities of people with disabilities and it can be an index of progress in rehabilitation, which has been confirmed by our own study.
- GIERLOTKA S.: **Climatic working conditions in collieries and their influence on the likelihood of a coal miner suffering an electric shock** 26
The article presents the influence of climatic conditions in collieries on the electrophysiology of the human body. Energy expenditure, which depends on the type of work and its intensity, has been considered. On the basis of measurements, the relationship between changes in the electric impedance of the human body and heat discomfort has been determined.